

۱ زمان فعل جمله‌ی پیرو در کدام بیت «مضارع اخباری» است؟

- ۱ گلی کز بوستان چونم بلبلان زین پیش می‌چیدم / ز یکرنگی کنون از غنچه‌ی منقار می‌چینم
- ۲ دیگر از حسن گلوسوز که می‌گویی سخن؟ / کاتش از کلک جهان‌سوز تو در دفتر فتاد
- ۳ مستی جاوید خواهی غوطه زن در بحر خم / ورنه می در جام و مینا گاه هست و گاه نیست
- ۴ ز تندباد حوادث نمی‌روم از جای / فتاده‌ای چو من از خاک برنخاسته است

۲ با توجه به بیت زیر، کدام گزینه تماماً درست است؟

«دنیا و دین و صبر و عقل از من برفت اندر غمش / جایی که سلطان خیمه زد غوغا نماند عام را»

- ۱ در مصراع اول یک جمله دو جزئی و چهار نقش تبعی یافت می‌شود.
- ۲ «عام - غوغا» به ترتیب دارای نقش متممی و مفعولی هستند.
- ۳ «جایی غوغا نماند عام را» جمله پایه است و در مصراع اول دو متمم به چشم می‌خورد.
- ۴ در مصراع اول، یک ترکیب اضافی و چهار نهاد دیده می‌شود.

۳ همه‌ی گزینه‌ها با عبارت زیر تناسب مفهومی دارند، به‌جز

«تو شکر خدا کن به هنگام رنج و شکر او کن به هنگام رستن از رنج»

- ۱ اگر بر زخم کافر نعمتان باشد گران پیکان / زبان شکر گردد زخم ما را در دهان پیکان
- ۲ شود کم ظرف در نعمت ز شکر ایزدی غافل / که سیری مهر خاموشی است چون ساغر دهانش را
- ۳ مست این ذوقم که گر مدهوشم و گر هوشمند / شکر درد از زیر لب تا مغز جان می‌رویدم
- ۴ شکوه از درد نمودن گل بی‌دردی‌هاست / شکر کن شکر که شایسته‌ی درمان شده‌ای

۴ در عبارت زیر کدام نوع فعل وجود ندارد؟

«پیرمردی که سال‌های عمرش به هفتاد و هفت رسیده بود، در بستر بیماری، واپسین لحظات زندگی را می‌گذرانید. بستگانش با چشمان اشکبار نگران حال وی بودند. دوستی بر بالین وی حاضر آمد و دست نوازش بر سر و رویش کشید و گفت باید روزی از این خاک سفر آخرت کنیم و هر لحظه آمادگی این کوچ را داشته باشیم و باور کنیم این رفتن، تمام شدن نیست، بلکه شروع دنیایی دیگر است که همه چیز در آن‌جا بهتر از این‌جا است.»

- ۱ ماضی ساده ۲ ماضی التزامی ۳ ماضی نقلی ۴ مضارع التزامی

کدام گزینه با توجه به سروده‌ی زیر نادریست است؟
 «باید پنجره را گشود و دید / چند سینه‌سرخ مهاجر بر شاخسار عریان نشست‌ه‌اند / و بهار از کدام سمت آسمان به باغ می‌آید»

- ۱ در سروده‌ی فوق فعل ماضی نقلی و مضارع اخباری وجود دارد.
- ۲ یک واژه‌ی دو تلفظی و دو مفعول در کل سروده یافت می‌شود.
- ۳ چهار جمله‌ی ساده و یک نقش تبعی در این سروده دیده می‌شود.
- ۴ چهار ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی در سروده به چشم می‌خورد.

کدام بیت، با سروده‌ی زیر هم‌مفهوم است؟
 «اگر فکر و حواسم این جهانی است / بهره‌ای والاتر از بهر من نیست / روح را خاک نتواند مبدّل به غبارش سازد / زیرا هر دم به تلاش است تا که فرا رود.»

- ۱ مرغ دل داشت هوای تو در اقلیم دگر / کرد پروازی و در دام بلا افتادم
- ۲ با اهل فنا دارد هرکس سر یک رنگی / باید که به رنگ شمع از رفتن سرخندد
- ۳ ما طایر قدسیم و ز خلوتگه انسیم / پا بسته‌ی این کهنه قفس چند توان بود
- ۴ به روز مرگ چو تابوت من روان باشد / گمان مبر که مرا درد این جهان باشد

مفاهیم (دوری از عافیت‌جویی)، (توجه به تعالی روح)، (تامل در پدیده‌های عالم هستی)، (تأثیر انسان‌های بی‌ادعا در توفیق هر انسان موفق) و (برتری و کمال انسان نسبت به دیگر پدیده‌های هستی)، به ترتیب از کدام گزینه‌ها دریافت می‌شود؟

الف) اگر فکر و حواسم این جهانی است، بهره‌ای والاتر از بهر من نیست. روح را خاک نتواند مبدّل سازد، / زیرا هر دم به تلاش است تا که فرا رود.

ب) او اختران را در آسمان نهاده / تا به بَر و بحر نشانمان باشند / تا نگه به فرازها دوزیم / تا از این ره، لذت اندوزیم.

ج) بگذار بر پشت زین خود معتبر بمانم / تو در کلبه و خیمه‌ی خود بازمان / بگذار که سر خوش و سرمست به دوردست‌ها روم / و بر فراز سرم هیچ جز اختران نبینم.

د) از شعله / به خاطر روشنایی‌اش / سپاس‌گزاری کن، / اما چراغداران را هم / که همیشه صبورانه در سایه می‌ایستد، / از یاد مبر.

ه) ماهی در آب خاموش است / چارپا روی خاک هیاهو می‌کند و / پرنده در آسمان آواز می‌خواند / آدمی، / اما / خاموشی دریا و / هیاهوی خاک و / موسیقی آسمان را در خود دارد.

۱	ه - ب - ج - الف - د
۲	ب - د - الف - ج - ه
۳	ج - الف - ب - د - ه
۴	الف - ه - ب - د - ج

در کدام بیت، فعل‌ها در هر دو زمانی که روبه‌روی بیت آمده است، به کار رفته‌اند؟

- ۱ چو در بسته باشد چه داند کسی / که جوهرفروش است یا پیلهور (مضارع التزامی، مضارع اخباری)
- ۲ حال خسرو دیگر است و حال مجنون فگار / رسته باشد دیگر و بر بسته دیگر، هوش‌دار (ماضی التزامی، مضارع اخباری)
- ۳ به حق بسته باشد دل غیب‌بینم / ز بیگانه و خویش ببریده‌ام من (ماضی التزامی، ماضی نقلی)
- ۴ از دهان بسته باشد قفل روزی را کلید / پر برآید کوزه‌ی لب‌بسته از دریای خُم (مضارع التزامی، ماضی التزامی)

مفهوم عبارت زیر در کدام بیت آمده است؟
«اگر فکر و حواسم این جهانی است / بهره‌ای والاتر از بهر من نیست / روح را خاک نتواند مبدل به غبارش کند»

- ۱ جان عرشی سوی عیسی می‌رود / جان فرعونی به قارون می‌رود
- ۲ از نشیمن سوی گردون پر گشود / باز سوی آشیان آمد فرود
- ۳ میل اطفال نبات از پی قوت / سوی گردون به طبیعت زان است
- ۴ وز نفوس پاک اختروش مدد / سوی اخترهای گردون می‌رسد

مفهوم کلی کدام بیت با بقیه ابیات متفاوت است؟

- ۱ همت مردانه می‌خواهد گذشتن از جهان / یوسفی باید که بازار زلیخا بشکند
- ۲ چو آخر می‌شود تابوت تخت / اگر جمشید و خاقانی چه حاصل
- ۳ هم‌رهان رفتند اما داغشان از دل نرفت / آتشی بر جای ماند کاروان چون بگذرد
- ۴ از مرگ به ما نیم نفس بیش نمانده است / یک گام ز سیلاب به خس بیش نمانده است

مفهوم عبارت زیر در کدام بیت دیده می‌شود؟
«اگر زنجیرهایی که بر روی افکار شماس، بشکنند، زنجیرهای جسم شما نیز از هم می‌گسلد.»

- ۱ گر جمله یکی است در حقیقت / فی‌الجمله حدیث نیک و بد چیست
- ۲ رخی سویم نه و در ما نگاه حیرتی افکن / از آن پیشم که زیر خاک مهره رایگان گردد
- ۳ با نگاه دیده قربانیانم توامی است / بی‌نفس عمر است خود را در کفن می‌پرورم
- ۴ تو تا از پرده شرم و حیا بیرون نمی‌آیی / نگاه از دیده عاشق به سامان بر نمی‌آید

کدام بیت به مکافات عمل اشاره ندارد؟

- ۱ مکافات مودی به مالش مکن / که بیخس برآورد باید ز بن
- ۲ مکافات بدی کردن حلالیت / چو بی‌جرم از کسی آزرده باشی
- ۳ پس پرده بیند عمل‌های بد / همو پرده پوشد به آلالی خود
- ۴ چنین است سوگند چرخ بلند / که بر بی‌گناهان نیاید گزند

کدام بیت «ایهام» ندارد؟

- ۱ تاب بنفشه می‌دهد طره مشک‌سای تو / پرده غنچه می‌درد خنده دلگشای تو
- ۲ ز بس پیچ و چین تاب و خم زلف دلبر / گهی همچو چوگان شود، گاه چنبر
- ۳ چو دست در سر زلفش زخم به تاب رود / ور آشتی طلبم با سر عتاب رود
- ۴ بنفشه دوش به گل گفت و خوش نشانی داد / که تاب من به جهان طره فلانی داد

کدام ابیات با بخش نخست عبارت زیر قرابت معنایی بیش‌تری دارد؟
 «بلبلان را دیدم که به نالشی درآمده بودند از درخت و کبکان از کوه و غوکان در آب و بهایم از بیشه؛ اندیشه کردم که مرّوت نباشد همه در تسبیح و من به غفلت، خفته»

۱ روزی که برفتند حرفان پی هر کار / زاهد سوی مسجد شد و من جانب خمار
 من یار طلب کردم و او جلوه‌گه یار / حاجی به ره کعبه و من طالب دیدار
 او خانه همی جوید و من صاحب خانه

۲ هر در که ز من صاحب آن خانه تویی تو / هر جا که روم پرتو کاشانه تویی تو
 در می‌کده و دیر که جانانه تویی تو / مقصود من از کعبه و بتخانه تویی تو
 مقصود تویی کعبه و بتخانه بهانه

۳ عاقل به قوانین خرد راه تو پوید / دیوانه برون از همه آیین تو جوید
 تا غنچه بشکفته‌ی این باغ که بوید / هرکس به زبانی صفت حمد تو گوید
 بلبل به غزل‌خوانی و قمری به ترانه

۴ بیچاره بهائی (شاعر) که دلش زار غم توست / هر چند که عاصی است، ز خیل خدم توست
 امید وی از عاطفت دم‌به‌دم توست / تقصیر خیالی به امید کرم توست
 یعنی که گنه را به از این نیست بهانه

مفهوم کدام گزینه با بیت «گریه‌ شام و سحر شکر که ضایع نگشت / قطره باران ما گوهر یکدانه شد» قرابت دارد؟

۱ ز گریه مردم چشمم نشسته در خون است / ببین که در طلبت حال مردمان چون است.

۲ دولت صحبت آن شمع سعادت پرتو / باز پرسید خدا را که به پروانه کیست

۳ دعای صبح و آه شب کلید گنج مقصود است / بدین راه و روش می‌رو که با دلدار پیوندی

۴ مدار نقطه بینش ز خال توست مرا / که قدر گوهر یکدانه جوهری داند

۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جمله‌ی پیرو: [اگر] مستی جاوید [می] خواهی (مضارع اخباری) جمله‌های پیرو در سایر گزینه‌ها:

۱) از بوستان چون بلبلان زین پیش می‌چیدم (ماضی استمراری)

۲) آتش از کلک جهان‌سوز تو در دفتر فتاد. (ماضی ساده)

۴) _ (در این بیت، جمله‌ی مرکب وجود ندارد.)

۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی موارد هر گزینه:

۱) «برفت» در مصراع اول دو جزئی است و سه نقش تبعی (معطوف) به چشم می‌خورد.

۲) «عام - غوغا» به‌ترتیب متمم و نهاد هستند.

۳) مصراع دوم، یک جمله‌ی مستقل مرکب است (جایی غوغا برای عام نماند: جمله‌ی پایه - سلطان خیمه زد: جمله‌ی وابسته) و در مصراع اول، دو متمم (من - غمش) وجود دارد.

۴) ترکیب اضافی (غمش) و یک گروه نهادی (دنیا و دین و صبر و عقل) در مصراع اول یافت می‌شود.

۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه‌های ۱، ۳ و ۴: لزوم شکر ایزد در هر شرایطی، به ویژه هنگام درد و رنج مفهوم گزینه‌ی ۲: غافل شدن منعمان از شکر ایزد

۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در عبارت، ماضی نقلی وجود ندارد.

ماضی التزامی ← داشته باشیم

ماضی ساده ← گفت

مضارع التزامی ← کنیم

۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک: تعلق نداشتن روح آدمی به دنیای مادی

۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

توجه: «بستن» گذرا به مفعول است؛ بنابراین، فعل «بسته باشد» هنگامی از مصدر «بستن» است (و در نتیجه «باشد» فعل کمکی «ماضی نقلی» است) که جمله مفعول داشته باشد؛ این نکته در مورد دیگر فعل‌های گذرا به مفعول نیز باید مورد توجه باشد.

کسی چه داند (= می‌داند ← مضارع اخباری) که جوهرفروش است (= می‌باشد ← مضارع اخباری) یا پیلهور است (= می‌باشد ← مضارع اخباری)

گزینه‌ی ۲: حال خسرو دیگر است (مضارع اخباری) و حال مجنون فگار [دیگر است] (مضارع اخباری). رسته (انسان آزاد) دیگر (متفاوت) می‌باشد (مضارع اخباری) و بر بسته (انسان گرفتار) دیگر می‌باشد (مضارع اخباری)، هوش دار (فعل امر) گزینه‌ی ۳: دل غیب‌بین من به حق (خدا) بسته (متصل) باشد (= است ← مضارع اخباری). من از خویش و بیگانه بریده‌ام (ماضی نقلی)

گزینه‌ی ۴: کلید قفل روزی، از (به واسطه‌ی) دهان بسته (صفت) باشد (= است ← مضارع اخباری). کوزه‌ی لب بسته از دریای خُم پر برمی‌آید (مضارع اخباری)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

مفهوم عبارت سؤال و بیت اول این است که روح و جان انسانی آسمانی است و سرانجام به عالم معنا می‌رسد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت: ترک تعلق و ترک دلبستگی‌های دنیا

مفهوم کلی گزینه‌های ۲، ۳ و ۴: ناگزیری مرگ برای همه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عبارت سؤال و بیت اول هر دو به «نوع نگاه» اشاره دارند. از دیدگاه عرفا اگر انسان نگاه

عاشقانه و حقیقی داشته باشد هر آنچه موجود است زیبا می‌بیند، چرا که خالق هستی، زشتی نیافریده است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اشاره دارد به «خداوند گناهان ما را می‌بیند و می‌بخشد»، ولی در سایر گزینه‌ها اشاره شده است «به‌خاطر کارهای زشت باید عقوبت شویم».

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کلمه «تاب» چندین معنی دارد که ممکن است در یک متن، ایهام به وجود بیاورد. در بیت

گزینه «۲» این واژه صرفاً در معنای «پیچ و خم» به کار رفته است، ولی در سایر ابیات، در گزینه «۱» عبارت «طره تو، پیچ و تاب گل بنفشه را دارد» کاربرد دارد. در گزینه «۳» عبارت «چو دست در سر زلفش زخم به تاب رود» دو معنی «زلفش پیچ و تاب برمی‌دارد» و «او به رنج می‌افتد» معنا دارد. «تاب بنفشه دادن» در بیت گزینه «۴» نیز مثل بیت گزینه «۱» تکرار شده است و ایهام دارد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در ابیات گزینه‌ی ۳ نیز مثل صورت سؤال، شاعر به این‌که همه‌ی پدیده‌های عالم در ذکر و تسبیح خداوند هستند، اشاره می‌کند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بیت صورت سؤال و گزینه «۳» رسیدن به مقصود و معشوق را در دعای شام و سحر می‌دانند.

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴